

Generelle etiske retningslinjer for oppdrett av golden retriever

Generelt er Golden Retriever en sunn rase der individene lever lenge. Det er enhver oppdretters plikt å arbeide for å bevare «den helhetlige Golden retriever» der det tas hensyn til sunnhet, temperament, apporтерingslyst, vannpasjon og eksteriør.

Generelle retningslinjer

- Det påligger enhver som velger å bruke sin hund i avl, å vurdere om avlsdyret er fysisk og mentalt egnet til avl.
- Det skal tilstrebtes at det i avlen bare brukes hunder som kan pare seg naturlig samt føde og oppfostre valper på naturlig måte.
- Hunder med arvelige defekter bør ikke brukes i avl.
- Parring mellom hunder nærmere beslektet enn fetter – kusine bør unngås. Det betyr at en innavlskoeffisient større enn 6,25 % bør unngås.
- Man bør unngå avl der enkelte avlshunder dominerer og blir brukt i stort antall.

Jakt

Enhver oppdretter bør:

- ved valg av avlspartner å verne om og forbedre rasens apporтерingslyst, samarbeidsvilje og vannpasjon.
- å minske avl av stressede og ukonsentrerte hunder.
- å informere valpekjøpere om rasens jaktlige funksjon / opprinnelse.
- å spre informasjon om Norsk Retrieverklubbs kvalifiseringsprøver og B-prøver.
- å oppmuntre valpekjøpere til å trene og så prøve sine hunder på Norsk Retrieverklubbs kvalifiseringsprøver og B-prøver.

Eksteriør

Enhver oppdretter bør:

- å bevare sammenhengen mellom eksteriør og rasens opprinnelige funksjon.
- å bevare i avlen det høye antall Very Good og Excelent vi har på hunder i dag.
- å unngå ekstremvariasjoner i avlen.
- å oppmuntre valpekjøpere til å stille ut sine hunder på utstillinger arrangert av Norsk Retrieverklubb, Norsk Kennelklub og dens samarbeidende klubber.

Valper og oppdrett

Enhver oppdretter bør:

- å sikre valpene en fysisk og mentalt god oppvekst, i det ligger også å sørge for god pregning.
- å gi valpekjøperne grundige opplysninger om foreldredyrene.
- å gi valpekjøperne informasjon om rasens jaktlige funksjon, eksteriør og opprinnelse.
- Overvære jaktprøver for å innhente kunnskap som kan formidles til valpekjøpere.
- å selge alle valper med underskrevet kjøpekontrakt, med klausul om HD- og AD-fotografering.

Tispen

- Følge NKK's retningslinjer for avl – men tispene skal være 24 mnd ved paringstidspunktet.

Det er gammel «overtro» at nervøse og aggressive tisper faller til ro etter å ha hatt et valpekull. Det finnes ingen vitenskapelige undersøkelser som beviser dette – nærmere det motsatte. En nervøs eller aggressiv tisper vil, ved siden av å videreføre sine dårlige gener, også være den eneste hunden som preger valpene. Det er på samme måte gammel «overtro» at tisper som ikke blir avlet på, har større sannsynlighet til å få livmorbetennelse.

Hanhunden

- Avlsverdien til hanhunden bør vurderes når den har hatt 5 kull (minimum 30 valper). Vurderingen skal skje ut fra avkommenes resultater når det gjelder sunnhet.

Mentalitet

- Det anbefales å kun avle på psykisk stabile hunder i og med at temperament er arvelig.
- Det anbefales at man lar alle avlshunder funksjonsbeskrives så snart dette er satt i system for rasen.

Sunnhet

- Kombinasjoner som har gitt valper med alvorlige defekter, denne kombinasjonen bør ikke gjentas.

HD

- Det er å anbefale at kombinasjonen har en indeks over 200 på paringstidspunktet.

Eksempel:

Tispens indeks = 97

Hanhundens indeks = 130

$\frac{97+130}{2} = 113,5$

2

Foreldredyrenes gjennomsnittlige indekstall vil i dette tilfellet være 113,5.

AD

- Raserådet anbefaler at man generelt avler på friske individer.

AD er mer invalidiserende enn HD og arvbarheten høyere. Raserådet fraråder paring av to individer med påvist AD.

Øyne

- Raserådet anbefaler at man generelt avler på friske individer. Raserådet fraråder paring av to individer med samme arvelig øyelidelse.

Hudlidelser & allergier

- Raserådet fraråder å avle på hunder med hudlidelser og allergier som gir nedsatt livskvalitet.

Epilepsi

- Raserådet fraråder å avle på hunder med epilepsi. Denne lidelsen er heldigvis sjelden hos rasen.

Spesielle retningslinjer til tispeeieren

Å ha et kull valper er både hyggelig og lærerikt, men i det øyeblikket du har bestemt deg for å ha et valpekull på din tise, er du oppdretter og har dermed påtatt deg et meget stort ansvar, ikke bare overfor tispene og valpene, men også overfor rasen og valpekjøperne.

Se nøye på din tise og still spørsmålet: Hva kan hun tilføre rasen ved å bli brukt i avl?

Husk på at du skal kunne se dine valpekjøpere i øynene – vær derfor kritisk og ærlig.

Vi kan alle være enige om at hver enkelt av oss har verdens vakreste og hyggeligste eksemplar av rasen, men kan du når du saumfarer din tise, svare JA på følgende spørsmål?

- Er hun en god representant for rasen eksteriørmessig?
- Har hun de jaktlige egenskaper som kjennetegner en golden retriever?
- Har hun et ønskelig og rasetypisk temperament?
- Er hun sunn og frisk?

Ta kontakt med din oppdretter

Ta kontakt med den oppdretteren du har kjøpt tispene fra. Oppdretteren bør ha stor kunnskap om valpene i det kullet tispene din kommer fra. Det er viktig å få brakt på det rene sunnhetsstatusen på tispens søsken, halvsøsken og andre slektninger, før du bruker din egen tise i avl. Oppdretteren din bør også være i stand til å fortelle om sterke og svake sider i tispens familie.

Oppdretteren din skal også kunne gi informasjon om drektighet, fødsel og oppfostring av valper. Skulle du trenge ytterligere informasjon ta kontakt med Norsk Retrieverklubb.

Hva forventes av deg?

Det forventes av deg som oppdretter at du har kjennskap til rasen. I valpekjøpernes øyne er du den profesjonelle, og jo mer kunnskap du har, desto større respekt vil du oppnå hos valpekjøperne. Noen valpekjøpere forventer også at de kan henvende seg til deg om alt mellom himmel og jord.

Kjenner du til rasens historie? Hvis ikke, så begynn å lese umiddelbart. Bruk det du leser her, men det finnes mye god litteratur som er meget lesverdig.

Rasens bruksområde

Det er viktig at du vet noe om rasens bruksområde. Det er ikke nok å vite at rasen kan være god til å hente avisen. Valpekjøperne har krav på at du gir dem korrekt informasjon om emnet, og spesielt om hva du selv fokuserer på i ditt oppdrett. Dersom du ikke kjenner til

jaktprøver for retrievere, så kontakt Norsk Retrieverklubb. Finn ut hvor prøver blir arrangert og dra ut for å se på. Ta kontakt med jaktmiljøet i den nærmeste lokale avdeling av Norsk Retrieverklubb. Mange har ukentlige treningskvelder eller kurs både vår og høst.

Rasestandard

Alle raser har en standard som beskriver hvordan et individ ideelt skal se ut. I virkeligheten finnes det naturligvis ingen perfekte eksemplarer, og alle hunder – også din – har gode og dårlige egenskaper. Hos alle oppdrettere bør dog målsettingen være at man skal unngå å matche to hunder med de samme dårlige egenskapene og at man etterligner rasestandarden mest mulig.

I praksis er avlen av Golden Retriever i dag meget nyansert i og med at noen velger å fokusere mest på utstillingslinjer mens andre velger å fokusere mer på jaktlinjer.

Sunnhet

Norsk Retrieverklubb anbefaler følgende ved bruk av hunder i avl:

Hvilken status ?

- HD-status: A + B kan uten videre brukes i avl.
- HD-status: C – *se dispensasjonsregler.*
- HD-status: D + E må ikke brukes i avl
- AD-status: Ønskelig med kjent status.
- Øye-status: Alle. Øyenlysingen bør utføres i henhold til Ecvo.
- Hanhunden skal ha en attest fra dyrlegen eller en autorisert eksteriørdommer på at den har to normalt utviklede testikler i pungen.

Spesielle retningslinjer for hanhundeieren

Dersom du har bestemt deg for å la hanhunden brukes i avl, er det visse etiske overveielser du bør gjøre deg før han parer.

Vi kan alle være enige om at hver og en av oss har vedens vakreste og triveligste eksemplar av rasen, men kan du, når du nøye vurderer hunden din med et ærlig, kritisk blikk, svare JA på alle følgende spørsmål?:

- Er han en god representant for rasen eksteriørmessig?
- Har han de jaktlige egenskaper som kjennetegner rasen?
- Har han et ønskelig og rasetypisk temperament?
- Er han sunn og frisk?

Kontakt din oppdretter

Ta alltid kontakt med oppdretteren av hunden din, for han/hun bør ha mye kunnskap om valpene i det kullet hanhunden din er fra. Det er naturligvis viktig å vite hvilken sunnheitsstatus søsken, halvsøsken og andre slektninger har før din egen hanhund blir satt i avl. Oppdretteren din bør også være i stand til å fortelle om sterke og svake sider i familien til din hanhund. Ønsker du ytterligere informasjon ta kontakt med Norsk Retrieverklubb.

Sunnhet

- HD-status: A + B kan uten videre brukes i avl.
- HD-status: C – se under regler for dispensasjon.
- HD-status: D + E må ikke brukes i avl.
- AD-status: Ønskelig med kjent status.
Øye-status: Alle. Øyenlysingen skal være utført i henhold til ECVO.

Hvordan komme seg videre?

Når hanhunden din oppfyller kravene som er satt til å bli brukt i avl, og du har svart JA på de ovenfor stilte spørsmålene om dens temperament og egenskaper. Når du så har tatt i mot en forespørsel fra en oppdretter med ei god tisper, skal du innhente informasjon om tispens, hennes foreldre, søsken og eventuelt tidligere avkom. Dette kan du hente på nettet – www.dogweb.no – eller hos tispens oppdretter.

Selv om det er tisperieren som kommer til å stå med ansvaret for kullet, har du allikevel bidratt sterkt til valpene ved å la hanhunden pare tispens. Det er tispens som preger valpene, og

før du sier ja til paring, må du være overbevist om at hun er en velfungerende retriever som har de samme gode egenskapene som din hanhund.

Mange hanhundeiere kan oppleve å bli kontaktet av eiere av middelmådige tisper med tanke på paring. Noen vil da argumentere med at dersom de får bruke din hanhund, så får valpene i hvert én god forelder, men stiller du store krav til hanhunden din, så er det ingen grunn til redusere kravene til tispene. Selv om det kan være ubehagelig å avvise slike tisper, vil du til gjengjeld nyte stor respekt hos de menneskene som virkelig interesserer seg for rasens ve og vel.

Paring

Når tiden er inne for paring, er det vanlig at tisperen kommer til hanhundeieren. Dersom det er inngått avtale om det motsatte, er det normalt at tisperen dekker utgifter til reise.

Er det første gang hanhunden din skal pare, bør du avsette rikelig med tid. Selv om golden retrieveren er en rase som normalt kan reprodusere seg selv, kan det alltid bli noen problemer om prøver å forhaste seg.

Hvis alt går etter planen, vil tisperen kontakte deg etter at valpene er født, og du må underskrive de papirer som skal fylles ut.

Du må aldri glemme at du som hanhundeier har et likeså stort ansvar for valpene som tisperen i og med at du bruker sunn fornuft i ditt valg av tisper. På den måten kan du bidra til positiv utvikling av rasen.